

VROEGER EN NU – Erfgoedleerlijn Ede

OP BEZOEK! WINKELN BIJ LAMMERT

Bezoek met uw klas 't winkeltje van Lammert van de Bospoort en sluit aan op de Erfgoedleerlijn Ede bij het thema **VOORWERPEN EN GEBRUIKEN** leven in de tijd van **TOEN**
groep 1 t/m 4

*'In de woonkamer
werd gewoond,
gegeten en geslapen
in bedstedes.'*

*'t Winkeltje van
de Bospoort is het oudst
van Ede. In 1904 werden de
deuren geopend.'*

*'Op een grote
weegschaal op de toonbank
werd alles afgewogen:
thee, koffiebonen, suiker, meel
en snoepjes! Daarna werden
de afgewogen spullen
ingepakt.'*

*'De winkel was
nooit gesloten, als de
winkelbel klinkelde,
werd de klant
geholpen.'*

*'In de tijd van
Lammert werden
kleren met de hand
gewassen.'*

*'Lammert van de
Bospoort ging niet naar
een WC maar naar
een poepdoos.'*

PRAKTISCH

Tijdens het educatieve programma *WINKELN BIJ LAMMERT* maken leerlingen kennis met begrippen als *vroeger en nu*, *ouderwets*, *weegschaal*, *poepdoos*, *varkenskot*, *wringer* en *wasmachine* en natuurlijk *kruidenierswinkel*.

Het winkeltje van Lammert van de Bospoort bestaat uit een kruidenierswinkel, een woonhuis achter de winkel met deel en een erf met schuur en tuin. Tijdens het bezoek onderzoeken en ervaren leerlingen hoe een winkeliersgezin ongeveer 100 jaar geleden woonde en leefde in Ede. Om de sfeer echt te kunnen proeven, is er niets opgeborgen of tentoongesteld in vitrinekasten. Iedereen mag overal aanzitten. Zo kunnen leerlingen zelf ontdekken dat er een tijd was zonder televisie en internet, dat een telefoon nog een draaischijf had en luxe was. De was werd met de hand gewassen en brood werd zelf gebakken in een over die op hout werd gestookt. De winkel was onderdeel van het leven in huis en klanten waren altijd welkom zelfs als de familie zat te eten.

Het winkeltje van Lammert van de Bospoort

HET WINKELTJE VAN LAMMERT VAN DE BOSPOORT

- *Adres:* Amsterdamseweg 20, 6711 BG Ede
- *Openingstijden:* op afspraak
- *Reserveren via:* 0318-618 651 / 0318-613 729 / 06-2889 5430
- *Parkeren:* hou rekening met beperkte parkeermogelijkheden in de buurt. Fietsen kunnen achter het pand worden gezet
- *Kosten:* € 1,75 per leerling
- *Duur:* 60 tot 90 min.

- Er is een toilet aanwezig en in de winter is het pand verwarmd.
- Kinderen mogen overal aanzitten, aan alles voelen en ruiken.
- Kinderen krijgen tijdens het bezoek een glaasje ranja en een zakje snoepjes.

Het educatieve programma WINKELN BIJ LAMMERT:

- komt het best tot zijn recht als de klas wordt opgesplitst in 3 groepjes. De groepjes starten op verschillende locaties: het winkeltje, het woonhuis en de keuken. Na 20 tot 30 minuten wordt er gerouleerd.
- kan alleen plaatsvinden als er genoeg begeleiding vanuit school aanwezig is. Per 8 leerlingen minimaal 1 begeleider.

Gastvrouwen en –heren zijn vrijwilligers die op eenvoudige wijze het verhaal van het winkeltje vertellen en de kinderen zelf laten ontdekken wat er anders en bijzonder is aan het wonen en winkelen zo'n 100 jaar geleden.

AANSLUITING ERFGOEDLEERLIJN EDE

Boodschappen afwegen in het winkeltje in Bospoort

Een bezoek met uw klas aan het winkeltje van Lammert van de Bospoort sluit aan op de Erfgoedleerlijn Ede bij het thema **VOORWERPEN EN GEBRUIKEN leven in de tijd van TOEN** voor groep 1 t/m 4.

Tijdens het bezoek onderzoeken en ervaren leerlingen hoe een winkeliersgezin ongeveer 100 jaar geleden woonde en leefde in Ede.

Via de website www.edetoenenu.nl onder het thema **VOORWERPEN EN GEBRUIKEN leven in de tijd van TOEN** is een algemene voorbereidende les en een algemene afsluitende les beschikbaar. Hier is eveneens beeldmateriaal, extra informatie voor verdieping en links naar filmpjes en interessante sites terug te vinden. Dit materiaal is ontworpen om te gebruiken voorafgaand aan en afsluitend na een bezoek aan het winkeltje van Lammert van de Bospoort.

AANPAK

1. Behandel de algemene voorbereidende les van het thema **VOORWERPEN EN GEBRUIKEN leven in de tijd van TOEN**. Beschikbaar op www.edetoenenu.nl. U activeert tijdens deze les de kennis bij de leerlingen met behulp van gesprek en spelletjes.
2. Bezoek het winkeltje van Lammert van de Bospoort voor het programma **WINKELN BIJ LAMMERT**.
3. Behandel de algemene afsluitende les van het thema **VOORWERPEN EN GEBRUIKEN leven in de tijd van TOEN**. Beschikbaar op www.edetoenenu.nl. U evalueert en vat het geleerde samen met behulp van gesprek, meegebrachte voorwerpen, spel en creativiteit.

OPBOUW PROGRAMMA BOODSCHAPPEN

OP BEZOEK!

'De vrijwilligers van het winkeltje kunnen ook helpen bij de voorbereidende en afsluitende lessen op school. Neem contact op voor informatie.'

'In het winkeltje worden snoepjes, kruiden en kruideniersartikelen verkocht!'

1. Het verhaal van de familie Van de Bospoort wordt verteld ter introductie. Hoogtepunten zijn hierbij de poepdoos, het varkenskot, de wringer en de wasmachine, de bedstedes, de houtoven en natuurlijk het winkeltje.
2. De klas wordt opgedeeld in 3 groepjes, elk groepje begint onder leiding van een vrijwilliger op een andere locatie. Na 20 tot 30 minuten wordt er gerouleerd.

3. Groepje 1:

Ontvangst in de woonkamer. De leerlingen mogen overal aankomen. Er wordt verteld wie hier woonden en wanneer. De kamer is woonkamer, eetkamer en slaapkamer tegelijk. Hoe zit dat met die bedstee? De kruik? De verlichting? Wat mis je hier wat wel bij jou thuis in de woonkamer staat? Herken je alles of staan er ook dingen die wij niet meer gebruiken?

Behalve eten en slapen werden in de woonkamer spelletjes gespeeld, gelezen en gepraat. Maar als de winkelbel ging, moesten de klanten worden geholpen!

4. Groepje 2:

Ontvangst in de winkel. Wat is een kruidenierswinkel eigenlijk? Welke boodschappen in de winkel herken je? Nu koop je snoepjes in een kant-en-klaar zakje. Hoe ging dat vroeger? Hoe werden de boodschappen gewogen? Je mag de spullen niet zelf pakken want moeder Van de Bospoort pakt alles (in) en rekent af. Hoe wordt er eigenlijk betaald? Zie jij een pinautomaat? Er hangt een kooi met een duif in de winkel, waarom zou dat zijn? In de winkel mogen de leerlingen ieder zelf een zakje snoepjes afwegen en meenemen.

5. Groepje 3:

Ontvangst in de keuken. Wat zien we daar wel en wat missen we als je het vergelijkt met de keuken bij jou thuis? Er wordt hier gekookt en gebakken met een houtkachel. 's Morgens na het wakker worden moest vader gauw de houtkachel aansteken. Dan werd het huis verwarmd en kon er thee worden gezet. 's Middags werd er warm gegeten, meestal groente (uit eigen tuin), aardappelen en soms een stukje vlees (van het eigen varken dat zelf is geslacht). De jus staat op het petroleumstelletje. Wat is dat? Spaghetti en pizza bestaan niet, er wordt alleen gegeten wat uit de buurt en uit de eigen tuin komt. Als er na het eten restjes eten over zijn, worden die bewaard in de kelder, daar is het het koelst. Op kliekjesdag worden alle restjes opgegeten. 's Avonds wordt er brood gegeten met kaas of zelfgemaakte jam.